

บทที่ 6

การประชาสัมพันธ์โรงเรียน

ในฐานะโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ตั้งขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนจึงต้องได้รับความเชื่อถือ และร่วมมือจากประชาชนผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรทุกคนในโรงเรียนจะต้องพยายามจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน เพื่อให้ประชาชนเข้าใจและให้ความร่วมมือ ร่วมใจ และให้ความร่วมมือ ร่วมใจ เพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหา ทางการศึกษาที่อาจจะเกิดขึ้นได้อันจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่โรงเรียนและประชาชนเอง ดังนั้น การประชาสัมพันธ์โรงเรียน จึงจำเป็นที่จะต้องจัดขึ้นเพื่อสร้างความเข้าใจอันดี ระหว่างโรงเรียนและชุมชน อันเป็นทางนำไปสู่ความสำเร็จในการกิจทั้งหลายของโรงเรียนในที่สุด

6.1 ความหมาย

การประชาสัมพันธ์โรงเรียนหมายถึงกระบวนการติดต่อสื่อสารสองทางระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อเสริมสร้างให้ประชาชนได้มีความเข้าใจ และเห็นความจำเป็นในการปฏิบัติงานทางการศึกษา ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนที่มีความรู้ ความสามารถเหล่านั้น มีความสนใจและร่วมมือในการปรับปรุงพัฒนาโรงเรียน (Kindred, 1957:16)

การประชาสัมพันธ์โรงเรียน หมายถึงการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกลุ่มนบุคคลที่อยู่ภายในโรงเรียน อันได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์ เจ้าหน้าที่ของโรงเรียน นักเรียน ฯลฯ ให้มีความเข้าใจอันดีต่อกัน สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีผลให้เป็นที่ไว้วางใจของผู้ใช้บริการของโรงเรียน คือผู้ปกครองผู้ที่มีอยู่ในชุมชน และบุคคลทั่วไปอันหมายถึงประชาชน (อนันตรานา อังกินันท์ และเกื้อกูล คปรัตน์, 2532:466)

กล่าวโดยสรุป การประชาสัมพันธ์โรงเรียน หมายถึง การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกลุ่มนบุคคลภายในโรงเรียน และกลุ่มนบุคคลภายนอกโรงเรียนที่มีส่วนสัมพันธ์กับโรงเรียนหรือกลุ่มนบุคคลอื่น ๆ ให้มีความเข้าใจที่ดีและร่วมมือสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียน โดยกระบวนการไม่ต้องสองทาง ซึ่งโรงเรียนเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับบรรดาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ อันเป็นการสนับสนุนร่วมมือกันให้การศึกษาของชาติก้าวหน้า และมีคุณภาพประสิทธิภาพสูงสุด

6.2 จุดมุ่งหมายของการประชาสัมพันธ์โรงเรียน

มีนักศึกษาทั้งไทยและต่างประเทศกำหนดจุดมุ่งหมายของการประชาสัมพันธ์โรงเรียนไว้ก้าวเดียวกันเป็นส่วนใหญ่ มีแตกต่างกันบ้างเพียงส่วนน้อย โดยส่วนรวมจุดมุ่งหมายของการประชาสัมพันธ์โรงเรียนมีไว้เพื่อ

1. เสนอรายงานแหล่งแล้งแจ้งข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของโรงเรียน ตลอดจนความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับกิจกรรมของโรงเรียน และการศึกษาให้ครูนักเรียน ผู้ปกครอง และประชาชนทราบเรื่องราวที่ถูกต้อง และตรงตามความเป็นจริง
2. ส่งเสริมให้ประชาชนตระหนักรถึงความสำคัญของการศึกษา คุณค่าของการศึกษาที่ทำให้ประชาชนเกิดความเฉลียวฉลาด ทันคนและสามารถใช้เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อได้
3. ส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ ถือว่าโรงเรียนเป็นของชุมชน เพื่อชุมชน เป็นหน้าที่ของประชาชนต้องให้ความสนใจร่วมมือในการจัดการศึกษาของโรงเรียน
4. สร้างความเชื่อถือ ศรัทธาของรับนับถือ เกิดความเชื่อมั่นความนิยมของประชาชนที่มีต่อโรงเรียน
5. ส่งเสริมให้ครูนักเรียน ผู้ปกครอง และประชาชนในท้องถิ่นมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน ร่วมมือกันในการแก้ปัญหาของเด็ก ครู โรงเรียน และบ้าน
6. ประเมินความต้องการของผู้ปกครองและประชาชนในท้องถิ่น ที่มีต่อการศึกษา เพื่อให้โรงเรียนมีโอกาสตอบสนองความต้องการที่แท้จริงอันเป็นประโยชน์ต่อชุมชนนั้น ๆ
7. ช่วยแก้ไขขัดปัดเป่า คลื่นลายบรรดข้อข้องใจ ความขัดแย้ง ความเคลื่อนแคลง สงสัย ทั้งปวงที่ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และประชาชนที่มีต่อโรงเรียนหมู่ดีไป ให้ทุกฝ่ายมองโรงเรียนด้วยความซึ้งซึ้งและเชื่อถือ
8. เปิดโอกาสให้ฝ่ายต่าง ๆ ได้เข้ามาร่วมร่วมในการจัดการศึกษา เสนอแนะ เพื่อปรับปรุง ให้แนวความคิด มีใช้เป็นเพียงความต้องการของครู หรือโรงเรียน เท่านั้น
9. เพื่อให้นักเรียน ครู ผู้ปกครอง เข้าใจในระเบียบ กฎหมาย และเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องมีกฎระเบียบที่เข้าใจตรงกัน เพื่อร่วมมือกันในการปฏิบัติ
10. เพื่อเชิญชวนให้ประชาชนสนับสนุนช่วยเหลือเกื้อกูลโรงเรียนทางด้านกำลังกาย จิตใจ ปัญญา ความคิด วัสดุ-โรงงาน ตลอดจนด้านการเงินที่ขาดแคลน
11. สร้างความเป็นอันหนึ่งเดียวกันระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชนที่อยู่ใกล้ชิด โรงเรียนและดำเนินนโยบายเปิดประตู เป็นทั้งศูนย์ประชาคม ศูนย์การศึกษา และศูนย์วัฒนธรรมของชุมชนนั้น ๆ

12. ใช้วิธีการง่าย ๆ เป็นกันเองกับประชาชนเป็นหลักในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์โรงเรียน คือไม่ถือเข้าถือเรา ถือยกศักดิ์กับผู้ได้บรรดาเรื่องราวดีเสนอกอกไปสู่ประชาชนเป็นไปอย่างง่าย ๆ ไม่มีพิธีรื่นรอง (อนันต์ธนา อังกินันท์ และเกื้อกฎหมายคุ้มครอง, 2532:468; นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์, 2525:28; กัญญา สาระ, 2526:315; วิจิตร อาภากุล, 2526:265-266)

6.3 หลักการประชาสัมพันธ์โรงเรียน

เอกสาร กําสุขพันธ์ (2527; 216-217) ได้กล่าวถึงหลักการประชาสัมพันธ์โรงเรียนไว้ว่า

1. การประชาสัมพันธ์โรงเรียนควรถือเป็นหน้าที่ของครูทุกคนในโรงเรียนที่จะต้องร่วมรับผิดชอบ ถึงแม้โรงเรียนจะมอบหมายให้บุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งรับหน้าที่จัดการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนแล้วก็ตาม

2. การประชาสัมพันธ์ต้องเป็นไปเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนหรือผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

3. โรงเรียนต้องรู้จักเลือกสื่อกลางในการประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสม เช่น สิ่งพิมพ์วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น

4. การประชาสัมพันธ์โรงเรียน เป็นงานที่ต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง ตลอดปีการศึกษาและทุก ๆ ปี

5. การประชาสัมพันธ์โรงเรียนถือว่าเป็นกระบวนการสองทาง (Two-Way-Process) ดังนั้น โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ชุมชนและผู้เกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียน ทั้งนี้ โรงเรียนต้องรับฟังด้วยความเป็นธรรมและบริสุทธิ์ใจ

6. โรงเรียนจัดการให้มีการประเมินผลกิจกรรมประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนที่ได้จัดขึ้นในแต่ละปีอย่างต่อเนื่อง เพื่อจะได้นำผลการประเมินมาปรับปรุงวิธีดำเนินการด้านนี้ต่อไป

ส่วนกิติมา ปรีดีพิลก (2532 : 253) ให้ความเห็นว่าหลักการประชาสัมพันธ์โรงเรียน มีดังนี้

1. ผู้ร่วมงานต้องเข้าใจเป้าหมาย และหน้าที่ของโรงเรียนในการให้การศึกษาอย่างแจ่มแจ้ง

2. ผู้ทำงานประชาสัมพันธ์จะต้องทราบกฎหมาย ระเบียบด่าง ๆ และอำนาจหน้าที่ทางการศึกษาที่ตนมีอยู่

3. โครงการประชาสัมพันธ์ต้องครอบคลุมชุมชนทั้งหมด

4. ต้องมีแผนทั้งระยะสั้นและระยะยาว และรับฟังข้อเสนอจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมาปรับปรุงแผนงาน

5. ผลสำเร็จในการดำเนินงานของโรงเรียน ขึ้นอยู่กับความเชื่อถือของประชาชนที่มีต่อโรงเรียน

6. ความสนใจและทัศนคติของประชาชนเกี่ยวกับการศึกษา จะทราบได้โดยอาศัยข่าวสารที่ถูกต้องเท่านั้น

7. โครงการประชาสัมพันธ์ จะได้ผลเพียงได้ขึ้นอยู่กับขั้นตอนของคณะกรรมการเป็นสำคัญ

8. โครงการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ควรควบคุมกิจกรรมทุกอย่างของโรงเรียนตามอัตราส่วนอันเหมาะสม

6.4 ขอบข่ายของงานและกิจกรรมประชาสัมพันธ์โรงเรียน

การจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์โรงเรียนนั้นมีส่วนประกอบที่แตกต่างไปจากการโฆษณาทางด้านธุรกิจตามที่คนส่วนใหญ่เข้าใจกัน ในการจัดประชาสัมพันธ์ ของโรงเรียนนั้นจะต้องอาศัยกิจกรรมดำเนินไปในรูปของการซึ่งไม่ใช้งานประจำธรรมดายังอย่างเดียว แต่ขณะเดียวกันการประชาสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหาร เพราะการประชาสัมพันธ์ เป็นส่วนหนึ่งของการติดต่อสื่อสาร (Communication) ในอันที่จะเสริมสร้างความเข้าใจอันดี และช่วยในการเกิดการประสานงาน (Coordination) “ได้สะดวกและง่ายขึ้น เพราะบุคคลภายใน และภายนอกหน่วยงานได้ทราบความเคลื่อนไหวและนโยบายของโรงเรียนซึ่งจะให้ความร่วมมือและปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้” (นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ 2530:3)

เนื่องจากโรงเรียนเป็นสถาบันทางสังคมประเทบทริการ ซึ่งต้องเกี่ยวข้องกับบุคคล ทั้งภายนอกและภายในสถาบัน การจัดประชาสัมพันธ์จึงต้องทำทั้งสองลักษณะ คือการจัดประชาสัมพันธ์ภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียน ซึ่งกิญโภ สาธ (2526: 316) ได้กล่าวถึงลักษณะของกิจกรรมประชาสัมพันธ์ที่โรงเรียนควรจัดคือ

1. สร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นในหมู่ครู โดยอาศัยแผนการประชาสัมพันธ์ โรงเรียนประสานงาน

2. สร้างความสัมพันธ์ระหว่างศิษย์กับ ศิษย์ปัจจุบันและครู

3. สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน ครู กับผู้ปกครองของโรงเรียนให้เกิดขึ้น

4. จัดตั้งสมาคมผู้ปกครองและครูให้เป็นศูนย์ประสานงานไมตรีสัมพันธ์ระหว่าง ผู้ปกครองและครู

5. สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน หรือประชาชนทั่วไปในท้องถิ่นคือพยายามให้โรงเรียนเข้าไปมีส่วนช่วยเหลือกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งที่เป็นกิจกรรมทั่วไป กิจกรรมศาสนา

และกิจกรรมประเพณีของท้องถิ่น

6. จัดตั้งคณะกรรมการประชาชนขึ้น เพื่อให้ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของโรงเรียนในด้านต่าง ๆ

7. จัดตั้งสมาคมต่าง ๆ ของชุมชนขึ้นตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยใช้โรงเรียนเป็นที่ตั้งสมาคมเหล่านั้น

8. จัดตั้งสมาคมศิษย์เก่า สมาคมเกี่ยวกับการศึกษา สมาคมเกี่ยวกับครู และสมาคมเกี่ยวกับกิจกรรมหยอดน้ำต่าง ๆ สำหรับประชาชน

9. จัดสิ่งต่อไปนี้ให้กลายเป็นสื่อสารไมตรีสัมพันธ์กับประชาชนคือ

9.1 กิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน

9.2 สิ่งพิมพ์และเอกสารต่าง ๆ ของโรงเรียน

9.3 สื่อมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุและโทรทัศน์

9.4 อุปกรณ์สื่อสารศึกษา

9.5 กิจกรรมและบริการพิเศษต่าง ๆ ของโรงเรียน

10. จัดรายการต่าง ๆ ของโรงเรียนทั้งในด้านการศึกษา การอาชีพ การหยอดน้ำให้กับประชาชนได้มีส่วนร่วมรับประโยชน์โดยตรงบ้างตามสมควร

สำหรับเนื้อหาในบทนี้ ได้แบ่งขอบข่ายของงานและกิจกรรมประชาสัมพันธ์โรงเรียนออกเป็น 5 ด้าน โดยใช้แนวคิดการประชาสัมพันธ์พื้นฐานของ Leslie W. Kindred (1957) คือ

1. การประชาสัมพันธ์เกิดจากการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรในโรงเรียน

2. การประชาสัมพันธ์เกิดจากการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างครุภัณฑ์เรียน ศิษย์เก่าต่อครุภัณฑ์โรงเรียน

3. การประชาสัมพันธ์เกิดจากการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ปกครอง ชุมชน และโรงเรียน

4. การประชาสัมพันธ์เกิดจากการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาคมผู้ปกครองและครุภัณฑ์ สมาคมวิชาชีพต่าง ๆ และกลุ่มอิทธิพลกับโรงเรียน

5. การประชาสัมพันธ์เกิดจากการใช้เครื่องมือและสื่อในการประชาสัมพันธ์

6.5 การประชาสัมพันธ์เกิดจากการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรในโรงเรียน

ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรต่าง ๆ ในโรงเรียน (Staff Relations) ได้แก่ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับครู คุณงานการโรง ครูต่อครู ครูต่อคุณงานการโรง และระหว่างคุณงานการโรงด้วยกันเอง ความสัมพันธ์อันดีของบุคคลเหล่านี้ มีส่วนในการสร้างทัศนคติของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน ชุมชนจะมีทัศนคติที่ดีหรือเลวต่อโรงเรียน ขึ้นอยู่กับการกระทำการที่จะต้องทำให้บุคคลเหล่านี้เป็นตัวกลางที่จะอธิบายนโยบายการทำงานทางด้านการศึกษาของโรงเรียนในทางที่ดี เพราะบุคคลเหล่านี้ต่างก็เป็นสมาชิกของชุมชน ย่อมมีโอกาสจะถ่ายทอดเรื่องราวของโรงเรียนไปสู่ชุมชนภายนอกโรงเรียน “ถ้าบุคคลเหล่านี้มีข่าวดี มีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียนของตน ก็จะถ่ายทอดเรื่องราวในทางที่ดีและในทางตรงกันข้าม ถ้าบุคคลเกิดความแตกแยกหรือขัดแย้งกัน แต่ความสามัคคี ไม่ร่วมมือ ขวัญเสีย ก็จะกล่าวในทางร้ายของโรงเรียนไปสู่ชุมชน” (นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์, 2530:30) การนิหำว่าร้ายกันของครู ตลอดจนการวิพากษ์วิจารณ์ การเอาเปรียบ หลอกล่ำงการรับผิดชอบ อิจฉาริษยา แบ่งพรรคแบ่งพวก ใช้วิธีการไม่ยุติธรรมเพื่อให้ตนเองได้รับความดีความชอบ พานักเรียนไปทัศนศึกษาโดยไม่สนใจว่าจะกระทบกระเทือนต่อวิชาคนอื่น สิ่งเหล่านี้เป็นเพียงตัวอย่างของความขัดแย้งของครูซึ่งมีผลต่อความครั้งชาและความเชื่อมั่นของประชาชนทั่วไป (ชม ภูมิภาค, 2516:297-298)

6.5.1 เทคนิคบางประการเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ที่ผู้บริหารโรงเรียนควรดำเนินการ

1) ให้ความรู้หรืออบรมแก่ครูและบุคลากรอื่น ๆ เช่นกรรมการศึกษา ผู้ปกครอง ให้เข้มถึงผลดีของการประชาสัมพันธ์โรงเรียน รวมทั้งชี้แจงให้ทราบถึงบทบาทของตน ซึ่งจะช่วยให้บุคลากรเข้าใจและส่งเสริมการประชาสัมพันธ์โรงเรียนได้ถูกต้องยิ่งขึ้น

2) จายโอกาสทุกครั้งที่มีโอกาสที่จะทำการประชาสัมพันธ์ให้ฝ่ายต่าง ๆ รับทราบ เช่น การพบปะพูดคุยกันในโอกาสต่าง ๆ หรือในที่ชุมชน โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของเวลาและสถานการณ์

3) ถ้าหากมีความเข้าใจผิดเกี่ยวกับโรงเรียนเกิดขึ้น ผู้บริหารควรรีบแก้ไข หรือประชาสัมพันธ์ให้เข้าใจถูกต้องก่อนที่จะเกิดความเสียหายต่อส่วนรวม

4) เพื่อเป็นการประหยัดเวลาและทรัพยากรในการประชาสัมพันธ์ ผู้บริหารควรอาศัยบุคลากรที่สำคัญในชุมชน ช่วยการประชาสัมพันธ์งานของโรงเรียนได้ เช่น ผู้ใหญ่บ้าน กรรมการศึกษา หรือบุคคลสำคัญอื่น ๆ ในชุมชน

5) การประชาสัมพันธ์หรือการให้ข่าวสารใด ๆ ต้องคำนึงถึงความถูกต้อง เป็นสำคัญ ไม่ควรให้ข่าวสารที่ตนเองยังไม่เข้าใจหรือทราบข้อเท็จจริงดีพอ

6) ควรระมัดระวังในเรื่องผลกระทบที่จะตามมา หลังจากการประชาสัมพันธ์ ในเรื่องนั้น ๆ เช่น การเปิดเผยบางเรื่อง อาจเกิดผลเสียมากกว่าผลดีต่อส่วนรวม หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง (อัปชรศรี ปลดเปลี่ยน, 2533:149-150)

6.5.2 กิจกรรมประชาสัมพันธ์โรงเรียนที่ผู้บริหารโรงเรียนควรดำเนินการ มีดังนี้

- 1) สร้างความรู้สึกให้เป็นเหมือนเพื่อนร่วมงาน
- 2) สร้างให้เกิดความจริงก้าวเดียว ความสามัคคีกลมเกลียว ภูมิใจที่ได้ใช้ความรู้ความถอดในการทำงาน
- 3) จัดชั่วโมงสอน มอบหมายหน้าที่การปฏิบัติงานพิเศษอื่น ๆ ให้บุคลากร และเสมอภาค
- 4) จัดให้มีระบบการติดต่อสื่อสารที่มีคุณภาพ เพื่อให้บุคลากรได้ทราบ ความเคลื่อนไหว เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน
- 5) จัดกิจกรรมยกย่องคนทำความดี มีการประกาศเกียรติคุณ และเผยแพร่ผลงานดีเด่น และกิจกรรมทางสังคม ตลอดจนวิชาการต่าง ๆ โดยฝ่ายบริหารและบุคลากรในโรงเรียนทุกฝ่ายเข้าร่วมโดยพร้อมเพรียง
- 6) ให้เกียรติและยอมรับความสำเร็จของงานซึ่งกันและกัน ตลอดจน ไม่ถูกเหยียดหยามซึ่งกันและกัน
- 7) การพิจารณาความดีความชอบ มีหลักเกณฑ์ข้อมูลที่ยุติธรรม อ้างอิงได้
- 8) ช่วยเหลือปัจเป้าปัญหาด้าน เศรษฐกิจโดยจัดเป็นสวัสดิการผลประโยชน์ เกือกุลให้แก่ผู้ร่วมงาน ให้ได้รับความสะดวกรวดเร็ว
- 9) จัดสภาพการทำงานให้สะอาดสวยงาม เช่น ห้องพักครุ ควรจัดหัวัวสุด อุปกรณ์ ตลอดจนเอกสารจำรา เพื่อสนองความต้องการของครุที่จะใช้ให้เพียงพอ โดยที่ครุ ไม่ต้องซื้อเอง
- 10) จัดให้มีการพบประ桑สรรค์กันเป็นครั้งคราวตามโอกาสที่เหมาะสม เช่น ในวันปิดภาคเรียน ปีใหม่ การปฐมนิเทศครุใหม่ การแข่งขันกีฬาระหว่างเพื่อนร่วมงาน การไปทัศนศึกษาดูงานร่วมกัน
- 11) รับรองการปฏิบัติที่ผิดจรรยาบรรณ เช่น นิเทศว่าร้ายกันในหมู่เพื่อนร่วมงาน
- 12) คงงาน ภารโรง และเจ้าหน้าที่ให้ความเคารพเชือฟังครุอาจารย์
- 13) จัดเอกสารสิ่งพิมพ์ (Internal Publication) ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องราวของ โรงเรียน ตลอดจนความรู้ในด้านข่าวสารภายในออกโรงเรียน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ของบุคลากร

14) สิ่งที่น่าสนใจอีกประการหนึ่ง คือ เมื่อโรงเรียนเชิญวิทยากร (Substitutive Teacher) หรือรับครูฝึกสอน (Intern Teacher) ให้มาทำการสอนนักเรียนหรือฝึกอบรม โรงเรียนควรสร้างความประทับใจให้บุคคลเหล่านั้นเกิดความรู้ความเข้าใจ และมีทัศนคติที่ดี ต่อโรงเรียน (ชม ภูมิภาค, 2516:297-299; นพพงษ์ บัญจิตรดุล, 2530:30; วิจิตร อาระกุล, 2526:268-269; กิญญา สารร, 2526:318-319)

6.5.3 กิจกรรมประชาสัมพันธ์ที่เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่นักการการโรง

เมื่อผู้ปกครองที่ไปดูต่อธุระที่โรงเรียน หาครูใหญ่ และครูไม่พบ ก็จะเหมาเอาว่าเจ้าหน้าที่นักการ การโรงที่เข้าได้พบครัวจะตอบปัญหาให้แก่เขาได้ เช่น ครัวจะรู้ว่าครูใหญ่ไปไหน จะพบครูที่ต้องการพบได้ที่ไหน โดยวิธีใด บอยครั้งที่คำพูดหรือความคิดเห็นของบุคคล ดังกล่าวเกี่ยวกับโรงเรียน ผู้ปกครองหรือผู้มาติดต่อธุรกับโรงเรียนจะเชื่อถือสนใจและยึดเป็นหลัก พร้อมทั้งสรุปรวมยอดว่าโรงเรียนนี้เป็นอย่างไร บุคคลเหล่านี้ควรจะสามารถตอบค่ำถามดัง ๆ ได้ถูกต้องและต้องตระหนักเสมอว่างานที่ตนทำอยู่ในโรงเรียน มีความสามารถในการติดต่อกับประชาชน ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ นอกจากนั้นการทำงานของตน ซึ่งมองเห็นผลงานได้โดยง่าย จากความสะอาดของอาคารสถานที่และบริเวณโรงเรียนทำให้ชุมชนสรุปได้ว่า ถ้าข้างนอกดีข้างได้ก็คงดีด้วย (อปัชชารี ปลอดเปลี่ยว, อ้างถึงแล้ว : 167)

6.5.4 กิจกรรมประชาสัมพันธ์โรงเรียนที่เกี่ยวกับตัวนักเรียน คงไม่มีกางลุ่ม บุคคลใดที่ติดต่อใกล้ชิดกับชุมชนมากกว่ากางลุ่มและนักเรียนเอง ผู้ปกครองมักทราบข่าวหรือทราบรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับโรงเรียนมากจากลูกหลานตนเอง ซึ่งเรียนในโรงเรียนนั้น มากกว่าทราบจากแหล่งข่าวอื่น ๆ และผู้ปกครองซึ่งมีลูกประสบผลลัพธ์ในการเรียนมักจะให้ความสนับสนุนโรงเรียน สำหรับนักเรียนเองถ้าประสบผลสำเร็จในการเรียน เขาจะมีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน เมื่อความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนและประสบผลลัพธ์ในการเรียนเกิดขึ้น ผลที่ตามมาคือ นักเรียนผู้นี้จะกลายเป็นทุตสันติไม่ตรีที่ดีของโรงเรียนสู่ชุมชน และผลลัมพุทธ์ทางการเรียน ความประพฤติหรือคุณภาพของนักเรียน ย่อมเป็นสิ่งที่ให้เห็นถึงผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนได้เป็นอย่างดี ดังนั้น นักเรียนจึงเป็นสือที่จะเกือบถูกการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนที่ดีอีกอย่างทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ

คงไม่มีคนกางลุ่มได้ที่ได้รับความประทับใจและความคิดดัง ๆ จากโรงเรียนมาก เช่นเดียวกับกางลุ่มนักเรียน โดยทั่วไปนักเรียนรุ่นน้องจะเอาแบบอย่างจากนักเรียนรุ่นพี่เป็นแนวริบบ์ในการปฏิบัติและวางแผน จึงพอจะกล่าวได้ว่า ถ้านักเรียนรุ่นพี่ที่มีทัศนคติไม่ดีกับโรงเรียนหรือผิดต่อโรงเรียน นักเรียนรุ่นน้องก็พลอยเหมือนรุ่นพี่ ๆ ด้วย

กิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างๆ โดยเฉพาะกิจกรรมสำหรับประชาชนในชุมชนจะเป็นเครื่องมือทางบวก ที่จะปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนได้ดีขึ้น ตัวอย่างของกิจกรรมประเภทนี้ เช่น กลุ่มนักเรียนที่มีโอกาสได้เสียสละเวลาตนเอง เพื่อพัฒนาและบริการชุมชน นักเรียนจำนวนมากต้องการที่จะร่วมกิจกรรมประเภทนี้ ไม่เพียงแต่ความพึงพอใจซึ่งเกิดจากการร่วมกิจกรรมอย่างเดียวเท่านั้นแต่เป็นการสร้างภาพพจน์ว่า นักเรียนปัจจุบันนี้เป็นผู้เสียสละและมีความรับผิดชอบสูงในอันที่จะพัฒนาชุมชนของตนเองด้วย นอกจากนี้กิจกรรมเสริมหลักสูตรเฉพาะอย่างแล้ว กิจกรรมของนักเรียนในชุมชนและพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจะเป็นปัจจัยที่สำคัญของโรงเรียนนั้นได้เป็นอย่างดี จะนั้น นักเรียนจะต้องตระหนักรู้ถึงความรับผิดชอบของตนเองในการสร้างความคิดเห็นของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน

เพื่อให้การประชาสัมพันธ์โรงเรียนได้ผลมากขึ้นนักเรียนในโรงเรียนจะต้อง

1. ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนให้ดีที่สุด
2. ประพฤติตามให้อยู่ในระเบียบวินัยที่ดีของนักเรียน
3. กระทำตนให้เป็นสื่อที่ดีในการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง
4. พยายามสร้างชื่อเสียงที่ดีแก่ตนเองและโรงเรียน (อัปมารศรี ปลดปล่อยเสียง, เพื่อ อ้างถึง : 167-168)

6.5.5 บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์โรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทในการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ ดังนี้

- 1) การจัดโรงเรียนเพื่อการประชาสัมพันธ์ ครุฑ์ใหญ่ต้องสนใจวางแผนจัดระบบและองค์กรประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนให้ดีและทันต่อเหตุการณ์ ไม่ว่าการจัดหน่วยงานประชาสัมพันธ์โรงเรียนจะกินเวลาสั้นยาวเท่าใดก็ตาม จะต้องเริ่มจากจุดเดียวกันคือให้คณาจารย์ทุกคนทราบถึงลักษณะโครงสร้างของประชาสัมพันธ์ และประโยชน์ที่จะได้รับจากการประชาสัมพันธ์ที่ดี ซึ่งมีลักษณะกว้าง ๆ ดังนี้

- 1.1) พัฒนาขั้นตอนการให้ข่าวสารระหว่างโรงเรียนและชุมชนเป็นแบบกระบวนการสองทาง (two-way process)
- 1.2) ให้ทุกฝ่ายทั้งฝ่ายสอนและฝ่ายธุรการ มีส่วนร่วมในโครงการประชาสัมพันธ์
- 1.3) มีการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานโดยชัดแจ้ง
- 1.4) ให้บุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนช่วยในการวางแผนและปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์

2) การทำงานร่วมกับคณะกรรมการ นักเรียนและผู้ปกครอง ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ให้มากที่สุด การจัดโรงเรียนจะดีเพียงใด ถ้าหากการปฏิบัติงานของคณะกรรมการไม่ดี ยอมจะช่วยอะไรไม่ได้ ดังนั้น การดำเนินงานจะดีเพียงใดครูกใหญ่จึงมีส่วนอยู่อย่างมาก ปัจจัยสำคัญที่จะให้ความสัมพันธ์ที่ดีเกิดขึ้น คือ ครูกใหญ่ต้องมีน้ำใจเป็นนักประชาธิบัติyle ครูกใหญ่ต้องถือว่าการบริหารนั้นเป็นเพียงผู้รับใช้ มิใช่เป็นนายของโครงการสำคัญ ๆ ของโรงเรียน

3) การเข้าร่วมกับชุมชนหรืองานชุมชนสัมพันธ์ โรงเรียนจะต้องประชาสัมพันธ์ตนเอง ด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับชุมชน แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนนั้น เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน และยอมรับว่าความเจริญของชุมชนมีความสำคัญพอ กับความเจริญ ของโรงเรียน เพราะฉะนั้นการส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ชุมชน มีความสำคัญพอ กับความเจริญ ของโรงเรียน เพราะฉะนั้นการส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ชุมชนจัดขึ้นจึงเป็นการแสดง น้ำใจให้สาธารณะน ได้เห็นว่าโรงเรียนไม่เป็นเพียงหน่วยงานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ของชุมชน แต่โรงเรียนก็มีใจที่จะร่วมเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนด้วย การบริจาคสมทบในงานต่าง ๆ การเข้าร่วมแข่งขันกีฬาประชาชน การเป็นผู้อุปถัมภ์รายการต่าง ๆ การออกความคิด แรงกาย แรงใจ เข้าร่วมในงานเทศกาลต่าง ๆ การเข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดกิจกรรมในชุมชน ล้วนแต่เป็นกิจกรรมที่โรงเรียนสามารถเข้าร่วมและเป็นการ แสดงน้ำใจที่โรงเรียนมีต่อชุมชน ส่งผลกระทบกลับคือ สาธารณะ ผู้พบเห็นสรรเสริญยกย่อง มีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียน พร้อมที่จะให้ความร่วมมือและสนับสนุนเมื่อโรงเรียนต้องการ

4) ทำงานกับสื่อมวลชน ผู้บริหารโรงเรียนที่จะต้องรู้จักใช้หัวข้อสื่อพิมพ์ เพื่อการประชาสัมพันธ์ ต้องรู้จักสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับนักหนังสือพิมพ์ ผู้บริหารจะต้อง ทำตัวเป็นสื่อประชาสัมพันธ์โรงเรียนที่ดี ทั้งการใช้ข่าวและการวางแผนตัวที่ดี เช่น

4.1) มีความสัมพันธ์อันดีเป็นส่วนตัวกับบรรณาธิการ ผู้สื่อข่าว

4.2) มีนโยบายเบิดประตูรับนักหนังสือพิมพ์เสมอ

5) ประสานสัมพันธ์การประชาสัมพันธ์ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ได้แก่ จัดตั้งแผนกประชาสัมพันธ์โรงเรียน เพื่อดำเนินการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของโรงเรียน ตั้งสมาคมผู้ปกครองและครู สมาคมศิษย์เก่า ชมรมหรือกลุ่มอาชีพต่าง ๆ

6) การเสริมสร้างสังคมนอกจা�กรองเรียนเช้าไปร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ชุมชน ริเริ่มจัดกันขึ้น โรงเรียนควรจะเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มจัดหากิจกรรมต่าง ๆ ที่คิดว่าน่าจะช่วย สังคมเพื่อให้สาธารณะได้ประจักษ์ว่า โรงเรียนมีเวลาที่จะสร้างสิ่งที่มีคุณค่ามาให้บุคคลนั้นให้แก่สังคม เช่น การริเริ่มจัดหาเงินทุนส่งเคราะห์ การริเริ่มโครงการแสวงหาทุนจัดทำสาธารณะประโยชน์ เช่น ชุดบ่อน้ำ สร้างสะพานข้ามห้วย ทำคลองทัดน้ำ ถมกันที่เป็นหลุมเป็นบ่อ ฯลฯ เป็นต้น ยอมจะก่อให้เกิดความร่วมมือ ร่วมแรงกาย แรงใจ แรงสมอง ช่วยกันคิดช่วยกันทำร่วมกับ ประชาชนในชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ (อัปชรครี ปลดปล่อย ๒๕๖๐ ๑๔๗-๑๔๙)

6.6 การประชาสัมพันธ์เกิดจากการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่าง ครูกับนักเรียน ศิษย์เก่าต่อครุและโรงเรียน

ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และศิษย์เก่า เป็นส่วนหนึ่งที่จะประชาสัมพันธ์ โรงเรียนให้กับผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนได้ทราบถึงสภาพตลอดจนเหตุการณ์ทั้งด้านดีและ ด้านเสียของโรงเรียน โรงเรียนจะได้รับความสนใจสนับสนุนหรือต่อต้านจากศิษย์เก่าผู้ปกครอง มากน้อยแค่ไหน ข้ออยู่กับพฤติกรรมของโรงเรียนที่ปฏิบัติต่อนักเรียน เชิงพหุปัจจัย บุญจิตราดุลย์ (2530:30) กล่าวว่า ความประทับใจที่นักเรียนได้รับจากโรงเรียน คือ พฤติกรรมการสอน การปกครอง ประสบการณ์ที่ได้รับจากครูใหญ่ พนักงานการบริการของโรงเรียนในด้านอาหาร สุขภาพอนามัย ความสะอาดสวยงาม อุณหภูมิและความน่ารักของครู ไม่บอกกล่าวแก่ผู้ปกครองและชุมชนดังนั้น โรงเรียนจึงมีความจำเป็นต้องสำรวจและแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น เพื่อให้นักเรียนที่ยังอยู่และศิษย์เก่าที่จบไปแล้ว เกิดความรักใคร่โรงเรียนและช่วยประชาสัมพันธ์โรงเรียนให้ในทางที่ดี

6.6.1 ครูกับการประชาสัมพันธ์โรงเรียน

ครูแต่ละคนต่างก็มีความสำคัญต่อการประชาสัมพันธ์โรงเรียนเป็นอย่างมาก ครูจะต้องวางแผนที่ดีของโรงเรียน โดยกำหนดให้เป็นที่เชื่อถือและได้รับความไว้วางใจจากนักเรียน เป็นตัวอย่างที่ดีของนักเรียน เริ่มตั้งแต่เรื่องต่อไปนี้คือ

1) ครูควรแต่งกายให้สุภาพเรียบร้อย เพื่อเป็นตัวอย่างแก่นักเรียน เพราะถ้าหากในโรงเรียนปล่อยให้ครูผู้ใดแต่งกายไม่เรียบร้อยแล้ว ก็เป็นการยากที่จะไปว่ากับล่านักเรียน ในเรื่องการแต่งกายที่ไม่เรียบร้อย และถ้าหากทั้งครูและนักเรียนต่างก็แต่งกายไม่เรียบร้อย ด้วยกันแล้ว ก็จะเป็นเครื่องแสดงความขาดระเบียบวินัยของโรงเรียนดังกล่าว

2) ครูควรมีความภาคภูมิใจในอาชีพครู ว่าเป็นอาชีพที่มีเกียรติและได้รับการเคารพนับถือจากนักเรียนและบุคคลทั่วไป ครูจึงควรวางแผนตัวให้เหมาะสมและเป็นที่เคารพนับถือทั้งต่อหน้าและลับหลัง

3) ครูควรเอาใจใส่ในการสอน มีความขยันขันแข็งในการเตรียมการสอน เข้าสอนอย่างสม่ำเสมอ หากไม่จำเป็นแล้วไม่ควรขาดสอน

4) ครูควรมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องของโรงเรียนเป็นอย่างดี เพื่อสามารถตอบ คำถามนักเรียนหรือผู้มีปัญหาต่าง ๆ ที่มาถามได้อย่างถูกต้อง

5) ครูควรมีความสุภาพและยิ้มแย้มแจ่มใสกับทุก ๆ คนที่มาติดต่อกับทางโรงเรียน ให้ความเอาใจใส่ทุกคนโดยไม่เกรงใจ

6) ครูจะต้องเป็นคนตรงต่อเวลาทั้งในเวลาทำงานและการนัดหมายกับทุก ๆ คน รวมทั้งการจัดทำภาระกิจต่าง ๆ ของโรงเรียนด้วย เช่น การส่งข้อสอบให้ฝ่ายจัดพิมพ์ ทันตามกำหนด การตรวจสอบให้ทันเพื่อทางโรงเรียนจะได้นำมาประกาศให้ตรงตามเวลา ฯลฯ

7) ครูควรจะร่วมมือกับทางโรงเรียนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนของเด็ก

8) ครูควรจะช่วยกันเขียนบทความต่าง ๆ เพื่อลงในวารสาร ในโอกาสอันควรโดยใช้ชื่อและนามสกุลจริง พร้อมทั้งบอกด้วยว่าทำงานอยู่ที่โรงเรียนใด เพื่อเป็นการโฆษณาชื่อเสียงของโรงเรียนให้เป็นที่ประจักษ์

9) เมื่อมีปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับนักเรียนซึ่งจำเป็นจะต้องหาโอกาสไปพูดคุยกับผู้ปกครอง ครูควรเดินทางไปที่บ้านของเด็กเพื่อทำความรู้จักกับผู้ปกครอง

10) ในการนี้ที่นักเรียนไม่มาโรงเรียนหลาย ๆ วันโดยไม่ทราบสาเหตุ ครูควรจะมีจดหมายสอบถามไปยังผู้ปกครอง

11) ครูควรจะให้ความเอาใจใส่แก่เด็กทุก ๆ คนเหมือน ๆ กัน โดยไม่มีการแบ่งแยกตามความรายจัน หรือการเรียนเก่งและไม่เก่ง

12) ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนแต่ละคนมีความก้าวหน้าตามกำลังความสามารถของระดับสัดศักยภาพของแต่ละคน

13) ครูไม่ควรที่จะเอาความไม่ดีของเด็กมาล้อเลียนให้เป็นที่ขึ้นในหมู่ครูด้วยกัน หากจะนำมาพูดคุยกันก็เพื่อเป็นการแก้ปัญหาให้เด็กนักเรียนเท่านั้น (อนันต์ธนา อังกินันท์และเกื้อภูล คุปรัตน์, อ้างถึงแล้ว: 512-513)

6.6.2 งานที่ครูประชาสัมพันธ์โรงเรียนควรปฏิบัติ

เนื่องจากงานประชาสัมพันธ์โรงเรียนเป็นงานที่มีขอบข่ายกว้างขวางเกี่ยวข้อง สัมพันธ์กับฝ่ายต่าง ๆ อยู่อย่างใกล้ชิดมาก ดังนั้น งานใดที่ยังไม่มีฝ่ายได้รับผิดชอบดำเนินการโดยตรง ครูฝ่ายประชาสัมพันธ์โรงเรียนควรถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติ ส่วนมากได้แก่งานต่าง ๆ ดังไปนี้ คือ

1) การดำเนินการทุกวิถีทาง เพื่อ “ก่อ” ให้เกิดความสัมพันธ์อันดีซึ่งกันและกัน ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

2) การดำเนินงานทุกอย่างเพื่อ “กัน” มิให้เกิดความเข้าใจผิด หรือเกิดการแตกแยกบาดหมางระหว่างโรงเรียนกับประชาชน

3) การดำเนินงานเพื่อ “แก้” สิ่งที่ผิดพลาดต่าง ๆ ของโรงเรียน ที่ได้มีเกิดขึ้นนั้นให้กลับคืนสู่สภาพที่ถูกต้องด้วยดีที่สุด

4) การแนะนำต่อฝ่ายบริหารโรงเรียนให้ได้ทราบลักษณะสภาพ ความคิดเห็น ของประชาชน หรือกลุ่มเป้าหมายที่ได้มีต่อโรงเรียนหรือต่อผู้บริหารโดยตรง

→ 5) งานแผนการดำเนินงานประชาสัมพันธ์โรงเรียน เพื่อให้ได้รับผลสำเร็จในการดำเนินงานอย่างดีที่สุด

6) ประสานงานและส่งเสริมกิจกรรม ที่จะทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจอันดีของฝ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียน

7) จัดการฝึกอบรม ประชุมชี้แจงให้บุคลากรภายในโรงเรียนทุกคน ได้ทราบความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของโรงเรียน และขอให้ทุกคนทำตัวเป็นผู้แทนที่ดีของโรงเรียนด้วย

8) ดำเนินงานหน่วยติดต่อสอบถาม (Enquiry) รวมทั้งอบรมให้ครูหรือเจ้าหน้าที่หน่วยงานนี้ ได้มีความรู้ในการปฏิบัติหน้าที่ติดต่อสอบถาม รวมทั้งหน้าที่การใช้โทรศัพท์อย่างถูกต้องด้วย

9) จัดทำระเบียบคำชี้แจง หรือกำหนดข้อปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ เพื่อผลดีทางการประชาสัมพันธ์โรงเรียนด้วย

10) ทำการศึกษา ค้นคว้า วิจัย สำรวจประชาชนติและรับข้อมูลปัญหาทางการประชาสัมพันธ์ เพื่อหาทางดำเนินการให้ดีที่สุดได้

11) เสนอแนะแนวความคิดและวิธีการปฏิบัติใหม่ ๆ ตลอดจนมาตรการบางอย่างทางด้านการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้เป็นประโยชน์กับโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม

12) ช่วยให้คำปรึกษาหารือเสนอแนะวิธีการและนโยบายอันเป็นประโยชน์ให้แก่ฝ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียนของเรางด้วย

13) ช่วยประสานรอยร้าวหรือขัดความไม่เข้าใจ ความแตกแยก ความหวาดระวัง ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาโรงเรียน ให้หมดสิ้นหรือลดน้อยลงไปโดยเร็วที่สุด

14) ฝ่ายประชาสัมพันธ์โรงเรียน จะต้องพยายามป้องโรงเรียนของตนให้พ้นจากการโจมตี หรือให้ร้ายป้ายสืออย่างไม่ถูกต้องเหล่านั้นด้วย

15) ตรวจหรือเขียนสุนทรพจน์ เขียนข่าวและบทความ ทำการแปลงข่าวแก้ไข ทุกสิ่งที่จะเผยแพร่ต่อสื่อมวลชน จะต้องได้รับการผลิตออกไปด้วยความปราณีต ให้บังเกิดผลดีที่สุด

16) ตรวจสอบและตัดข่าว ทำสรุปข่าว ที่สื่อมวลชนต่าง ๆ ได้เสนอเกี่ยวกับข้องกับการศึกษาและโรงเรียนของเรา รวบรวมไว้ให้ผู้บริหารโรงเรียนได้ทราบโดยรวดเร็ว เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ แล้วรวมรวมเก็บไว้เป็นเอกสารเพื่อใช้งานในโอกาสต่อไปได้ด้วย

17) ทำการผลิต ข่าวสาร บทความ ตลอดจนเอกสารทางการ ประชาสัมพันธ์ ออกเผยแพร่ทางสื่อมวลชนต่าง ๆ

18) ช่วยเป็นวิทยากร สันับสนุนการจัดประชุมสัมมนา อภิปราย หรือฝึกอบรม ของโรงเรียนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรืออยู่ในกลุ่มโรงเรียนเดียวกัน

19) ทำการสำรวจและประมาณตัวอย่างแบบต่าง ๆ หรือโดยการจัดทำ กล่องรับความคิดเห็นจากบุคลากรภายในโรงเรียนหรือประชาชนกลุ่มเป้าหมาย แล้วนำข้อเสนอแนะ เหล่านั้นประมวลนำเสนอให้ผู้บริหารโรงเรียนได้ทราบเป็นระยะ ๆ เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขหรือ ดำเนินการในสิ่งที่สมควรได้อย่างถูกต้องด้วย

20) พยายามแสวงหาสู่ทางใหม่ ๆ ในการที่จะใช้สื่อมาลชันต่าง ๆ ให้เป็น ประโยชน์ต่อโรงเรียนของตนเองให้มากที่สุด

21) ควรขยายผลการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน ให้เผยแพร่กว้างขวาง สร้างภาพพจน์ ความเลื่อมใสครั้งชาและทัศนะคติที่ดี ให้บังเกิดประโยชน์แก่โรงเรียนของเราได้ ทวีຍิ่ง ๆ ขึ้นด้วย

22) เป็นผู้ทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลความคิดเห็นและให้คำพยากรณ์หรือความ คาดหมายสิ่งที่จะมีบังเกิดขึ้นภายในโรงเรียนของเรา ให้ผู้บริหารโรงเรียนได้ทราบล่วงหน้า และหากทางป้องกันแก้ไขไว้แต่เนิ่น ๆ (อัปชรครี ปลดปล่อยฯ, 2533:153-155)

6.7 การประชาสัมพันธ์เกิดจากการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่าง ผู้ปกครอง ประชาชน ชุมชน และโรงเรียน

Kindred et. al. (1984 : 123-124) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ของผู้ปกครอง กับโรงเรียน ไว้ว่า "ผู้ปกครองเป็นผู้ทราบข้อมูลข่าวสารของนักเรียนเป็นอย่างดี ซึ่งครูสามารถที่จะนำมาใช้ประโยชน์ในการอบรมสั่งสอนนักเรียนได้ และในขณะเดียวกันครู ก็พึงจะทราบทัศนคติและความนิยมคิดของผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียน การแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง เป็นสิ่งที่โรงเรียนจะแสวงหาความร่วมมือร่วมใจ เพื่อความเจริญก้าวหน้าของโรงเรียน"

6.7.1 กิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง มีดังนี้

1) โรงเรียนจัดให้มีการประชุมผู้ปกครองก่อนเปิดภาคเรียน เพื่อชี้แจงเรื่องราว และระเบียบต่าง ๆ ของโรงเรียนให้ผู้ปกครองเข้าใจ

2) โรงเรียนเชิญผู้ปกครองมาร่วมกิจกรรมในโอกาสพิเศษต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่นนิทรรศการผลงานของนักเรียนเป็นต้น

3) โรงเรียนเชิญผู้ปกครองมารับรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนและเรื่องความ ประพฤติของนักเรียน เพื่อร่วมกันแก้ปัญหา

4) โรงเรียนจัดส่งข่าวสาร จดหมายข่าว หนังสือพิมพ์ของโรงเรียน แจ้งความ

เคลื่อนไหว ความก้าวหน้าการศึกษาของนักเรียนและโรงเรียน หรือการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียน และรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองและชุมชน

5) โรงเรียนจัดเจ้าหน้าที่และสถานที่ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ปกครอง ที่มาติดต่อ เพื่อทำกิจกรรมของสังคม

6) โรงเรียนจัดส่งอาจารย์อุปการะผู้ปกครอง เมื่อมีโอกาสเพื่อแนะนำ เผยแพร่ กิจกรรมและผลงานของโรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบ

7) โรงเรียนจัดให้มีวัน "คุยกับครู" โดยเชิญผู้ปกครองสนทนากับครูประจำชั้น อายุน้อยเดือนครึ่ง

8) โรงเรียนเชิญผู้ปกครองหรือประชาชนที่มีความรู้ความสามารถมาเป็น วิทยากรของโรงเรียน (นพพงษ์ บุญจิตรดุลย์, 2530: 32; Kindred, 1976:123-131)

6.7.2 กิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับประชาชน

นพพงษ์ บุญจิตรดุลย์ (2530: 31-32) ได้เสนอแนะการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับประชาชนไว้ดังนี้

1) เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มาร่วมบริการของโรงเรียน เช่น บริเวณ สถานที่จัดงานมหกรรมต่าง ๆ ตามความเหมาะสม

2) สำรวจความต้องการทางด้านการศึกษาของประชาชนเป็นครั้งคราว

3) เพื่อมีกิจกรรมของโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาร่วมด้วย โดยจัดที่นั่งให้กับประชาชนอยู่คนละข้างกับครูโดยเสมอหน้ากัน

4) เชิญประชาชนที่มีความสามารถในชุมชนมาให้ความรู้กับนักเรียน หรือ พานักเรียนไปเยี่ยมเยียนโรงงาน สวนไร่ หรือสถานที่ทำงานที่จะเป็นโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษาโดยตรง

5) ซักจุ่งให้มาร่วมงานเป็นกรรมการต่าง ๆ ในกิจกรรมของโรงเรียน

6) เปิดโอกาสให้เข้าบูรเวณโรงเรียนมาแสดงผลิตภัณฑ์หรือผลผลิต เพื่อเผยแพร่และขยายกันเองในราคากู

7) ครูและโรงเรียนร่วมกิจกรรมและพิธีการต่าง ๆ ของชุมชนในโอกาส สำคัญ ๆ

6.7.3 กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

โรงเรียนกับชุมชนเป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ได้ โรงเรียนจะต้องอยู่โดยไม่มีชุมชนอยู่ ก็ไม่มีคนมาเรียน มีชุมชนแต่ไม่มีโรงเรียน การเรียนรู้ของเยาวชนก็ไม่เกิดขึ้น โรงเรียนกับชุมชน

จะต้องเป็นทั้งผู้รับใช้ และเป็นผู้นำของชุมชน โรงเรียนจะดำเนินการโดยพละการ ไม่คำนึงถึงสถานการณ์และความต้องการของท้องถิ่นย่อมไม่ได้ ดังนั้น การที่โรงเรียนกับชุมชนจะร่วมมือกันเพื่อสร้างสรรค์ความเจริญให้แก่ชุมชน สามารถทำได้โดยวิธีการต่อไปนี้

1) จัดให้มีกรรมการโรงเรียนโดยเลือกตั้งจากประชาชน

2) เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้าอาคารสถานที่ของโรงเรียนนอกเวลาเรียน หรือในวันหยุด เช่น เป็นที่สอนหนังสือผู้ใหญ่ เป็นที่ประชุมหรือจัดงานพิธีต่าง ๆ เป็นต้น

3) จัดหลักสูตรของโรงเรียนให้สัมพันธ์กับชุมชนเพื่อให้ความรู้ของนักเรียนมีความหมายมากขึ้น สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้ต้องใช้อุปกรณ์สื่อมวลชนและแหล่งวิชาต่าง ๆ ในชุมชนให้เป็นประโยชน์ต่อการสอน เท่ากับเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในขณะเดียวกัน

4) จัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนซึ่งจะช่วยให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทกับทางโรงเรียน เช่น การจัดนิทรรศการต่าง ๆ จัดแสดงละครประจำปี แข่งขันกีฬานักเรียน ให้บริการแนะแนวอาชีพแก่นักเรียน เป็นศูนย์กลางของชุมชนในการจัดกิจกรรมของสังคม (นายเฉลิม สุมาวงศ์, 2517 :2)

6.8 การประชาสัมพันธ์เกิดจากการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาคม ผู้ปกครองและครู สมาคมวิชาชีพต่าง ๆ และกลุ่มอิทธิพล และโรงเรียน

6.8.1 กิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับสมาคมผู้ปกครองและครู

ในปัจจุบันนี้ทางกระทรวงศึกษาได้สนับสนุนให้โรงเรียนต่าง ๆ ได้จัดตั้งสมาคมผู้ปกครองและครูขึ้นในโรงเรียน เพราะมีความเห็นว่าสมาคมนี้จะมีส่วนช่วยให้ผู้ปกครองของนักเรียนในโรงเรียน ได้มีโอกาสмар่วมกับทางโรงเรียน ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ขึ้นมา อันเป็นประโยชน์ต่อการเรียนของนักเรียนมากยิ่งขึ้น นอกจากนั้นยังเป็นการระดมกำลังจากบุคคลภายนอกโรงเรียนได้มีโอกาสเข้ามาช่วยเหลืองานของโรงเรียน

6.8.1.1 วัตถุประสงค์ของสมาคมผู้ปกครองและครู

สมาคมผู้ปกครองและครูนี้ได้จัดตั้งขึ้นในโรงเรียนแต่ละแห่ง โดยมุ่งหวังที่จะให้ครูของโรงเรียน และผู้ปกครองนักเรียนเป็นสมาชิก โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญคือ

(1) สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างผู้ปกครอง กับทางโรงเรียน เมื่อมีปัญหา หรือข้อข้องใจต่าง ๆ ผู้ปกครองก็มีโอกาสแสดงความคิดเห็นได้โดยผ่านสมาคม

(2) มีความร่วมมือกันในหมู่ผู้ปกครองนักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันและได้ทำความคุ้นเคยกัน

(3) เพื่อที่ผู้ปกครองของนักเรียนจะได้มีโอกาสพูดคุยและฟังความคิดเห็นในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนในแต่ละคน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนในแต่ละคน

(4) เพื่อสร้างประชามติให้เกิดขึ้นเกี่ยวกับการวางแผน การกำหนดนโยบายและการประชุมปรึกษาหารือ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทางบ้าน ทางโรงเรียนและชุมชน ซึ่งจะช่วยให้การศึกษาของห้องถันเจริญยิ่งขึ้น

(5) เพื่อสนับสนุนความคิดเห็นใหม่ ๆ ในอันที่จะปรับปรุง การศึกษา และสภาพของสังคมในห้องถันให้เจริญก้าวหน้าขึ้น

ในการดำเนินงานสมาคมนี้ คณะกรรมการสมาคมผู้ปกครองและครูอาจจะเชิญผู้บริหารการศึกษาในระดับอื่น ๆ เช่น ศึกษาธิการจังหวัด ศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้าแห่งนักเรียน หัวหน้าแผนกที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา หรือผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด นายอำเภอ ปลัดอำเภอ เป็นสมาชิกของสมาคมด้วยก็ได้ ทั้งนี้ เพื่อความร่วมมือที่ดีจากฝ่ายบริหารด้วย หรืออาจจะเชิญ บุคคลอื่นที่สมาคมเห็นสมควรเป็นสมาชิกเพื่อความเจริญของสมาคมก็ย่อมทำได้ แต่มีข้อที่สำคัญคือ “ไม่ควรให้สมาชิกของสมาคมนี้เข้าไปเกี่ยวกับการดำเนินงานต่าง ๆ ในด้านการปฏิบัติงานประจำของโรงเรียน โดยเฉพาะงานทางด้านวิชาการ สมาคมควรทำหน้าที่ เป็นเพียงที่ปรึกษา และให้คำแนะนำในด้านโครงการหรือนโยบายกว้าง ๆ เท่านั้น

ฝ่ายบริหารงานของสมาคมควรประกอบด้วยประธานสมาคม หรือนายก-สมาคม รองประธาน หรือ อุปนายก เลขาธิการ และเหรัญญิก ก็เป็นการเพียงพอแล้ว แต่อาจจะมี ตำแหน่งอื่น ๆ อีก ก็ได้ แต่ในคณะกรรมการจะต้องประกอบด้วยผู้ปกครองและครูของโรงเรียน เจ้าหน้าที่ของสมาคมทุกคนไม่มีเงินเดือน การประชุมไม่มีการเบิกเงินเบี้ยประชุม ผู้เป็นสมาชิก ก็ไม่ควรเสียค่าบำรุงมากนัก รายได้ของสมาคมมาจากการเงินอุทิศเพื่อการกุศล หรือ รายได้จากการ จัดงาน หรือจัดกิจกรรมต่าง ๆ ระเบียบในการรับจ่ายเงินให้เป็นหน้าที่ของที่ประชุมใหญ่ ของสมาชิก ทั้งหมดเป็นผู้กำหนด รายจ่าย ส่วนมากเกี่ยวกับการซื้ออุปกรณ์การเรียนและการสอนต่าง ๆ ให้โรงเรียนเพื่อช่วยเหลือโรงเรียนให้มีอุปกรณ์เพียงพอ การประชุมควรบังคับให้มีอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง และควรจัดนอกเวลาการส่วนมากนิยมเวลาหลังเวลาราชการ หรือหลังเลิกเรียนประจำวัน

6.8.1.2 กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาคมผู้ปกครอง และครุครัวจัด มีดังนี้

(1) การประชุม นอกเหนือจากการประชุมคณะกรรมการบริหาร อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้งแล้ว ควรจะได้มีการจัดประชุมใหญ่อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

(2) การอภิปรายและสัมมนา โดยการเชิญวิทยากรทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนมาอภิปรายกันในปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และการ บริหารภายในโรงเรียน โดยเชิญผู้ปกครองและครุครัวร่วมฟังการอภิปรายด้วย

นอกจากนั้นในช่วงที่ว่างจากการเรียนการสอน และผู้ปกครองมีเวลาว่าง
อาจจัดให้มีการสัมมนาในปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ในอันที่จะหาข้อยุติและเป็นหลักในการดำเนินงานของโรงเรียน หรือ ของสมาคมต่อไป

(3) จัดทำทุนโดยวิธีต่าง ๆ ทางสมาคมผู้ปกครองและครุภารท่า
หน้าที่เป็นศูนย์กลางในการจัดทำทุนเพื่อใช้ในกิจกรรมของโรงเรียน เช่น ทุนสำหรับนักเรียนที่ยากจน
ทุนสำหรับนักเรียนที่เรียนดี เพื่อเป็นกำลังใจในการเล่าเรียน ทุนในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ
ที่ใช้ในการเรียนการสอน

(4) จัดทำจดหมายข่าวรายงานผลงานเป็นระยะ ๆ หน้าที่สำคัญของ
สมาคมผู้ปกครอง และครุภารที่จะต้องทำอีกประการหนึ่งก็คือ การรายงานผลของการทำงาน
ให้แก่มวลหมู่สมาชิกได้รับทราบว่าทางสมาคมฯ ได้ทำอะไรไปบ้าง ได้แสดงความคิดเห็นอะไร
ใหม่ ๆ ไปบ้างที่เกิดประโยชน์ต่อผู้ปกครองและนักเรียน ฯลฯ

(5) จัดให้มีการแข่งขันกีฬาระหว่างสมาชิกของสมาคมกับครู
เพื่อสนับสนุนให้ครูมีโอกาสใกล้ชิดกับสมาคม

(6) จัดให้มีการซ้ายเหลือกันในหมู่สมาชิก เช่น การจำหน่ายสินค้า
ในราคากูก เป็นต้น

(7) เชิญสมาชิกสมาคมเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียนและของ
โรงเรียน

(8) ให้สมาคมมีบทบาทในการจัดสอนวิชาชีพหรืองานศิลป
วัฒนธรรม ในโรงเรียน (อนันต์ธนา อังกินันท์ และเกื้อกูล คุปรัตน์, 2532 : 515-516; นพพงษ์
บัญจิตรดุลย์, อ้างถึงแล้ว : 4)

6.8.2 กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับสมาคมทางวิชาชีพครู

ครุสภากได้อันญญาดให้กองมาตรฐานวิชาชีพครูจัดตั้งศูนย์สมาคมวิชาชีพครูขึ้นเพื่อเป็น
ศูนย์กลางของสมาคม ครุสภานี้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพครูด้วยกันแล้ว ยังเป็นสื่อกลางใน
การประสานงานของสมาคมและชุมชนวิชาชีพครู เช่น สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย
สมาคมผู้บริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย สมาคมคณิตศาสตร์ สมาคมครุวิทยาศาสตร์
สมาคมพลศึกษาสุขศึกษาและนักงานการ ฯลฯ ความสัมพันธ์สร้างได้ (นพพงษ์ 2530, 10) โดย

- 1) สนับสนุนให้ครูเป็นสมาชิกของสมาคม
- 2) ร่วมเป็นคณะกรรมการของสมาคม
- 3) รับสารสารของสมาคม
- 4) ร่วมประชุมทางวิชาการของสมาคม

- 5) เนี่ยนบทความให้กับสมาคม
- 6) ขอความร่วมมือในการจัดอบรมจากสมาคม หรือเชิญวิทยากรจากสมาคมมาให้ความรู้กับครู
- 7) บริการสถานที่ในโอกาสที่สมาคมจะมาของใช้จัดกิจกรรม
- 8) ปรึกษาปัญหาการบริหารหรือการปฏิบัติงานกับสมาคม เป็นต้น

ผู้บริหารและครูจำเป็นจะต้องทราบและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสมาคมต่าง ๆ และกลุ่มอิทธิพลในชุมชนที่โรงเรียนดังอยู่ เพื่อหาทางดึงมาให้มีส่วนร่วมในการสนับสนุน การจัดการศึกษาของโรงเรียน เช่น สมาคมโรตารี่ ไอลอนส์ ลูกเสือชาวบ้าน สภาตำบล การสร้างความเข้าใจกันควรเป็นกระบวนการสองทาง (a-two-way-process) คือ โรงเรียนได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนทางหนึ่ง และในทางกลับกันโรงเรียนก็ให้บริการทางด้านอาชีวศึกษาสถานที่

6.9 การประชาสัมพันธ์เกิดจากการใช้เครื่องมือและสื่อในการประชาสัมพันธ์

การจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์โรงเรียน ต้องอาศัยการสื่อสาร หรือช่องทางที่จะเผยแพร่ข่าวสาร เพราะการสื่อสารเป็นพื้นฐานของการทำงานด้านการประชาสัมพันธ์ วิจิตร อาระกุล (2526: 113-115) ได้แบ่งประเภทของสื่อด้วยพัฒนาจากบุปแบบของสื่อ ได้เป็น 4 ประเภท คือ

- 6.9.1 ประเภทสื่อคำพูดล้มปาก
- 6.9.2 ประเภทสื่อสิ่งพิมพ์
- 6.9.3 ประเภทภาพและเสียง
- 6.9.4 ประเภทกิจกรรม

6.9.1 ประเภทสื่อคำพูดล้มปาก

คำพูด ได้แก่ การพูดจากับประชาชนและผู้มาติดต่อในโอกาสต่างๆ เช่น การพูดโทรศัพท์ การติดต่อการอบรม การบรรยาย การปาฐกถา การให้โอวาท การประชุมอภิปรายต่างๆ การประชุมชี้แจง การพบปะเยี่ยมเยียนและลงปากเบนเครื่องมือที่เก่าแก่ ทุนเวลาประชัยด้วยผล และหมายรวมกันหมู่คนที่อ่านหนังสือไม่ออก หรือไม่ชอบอ่านหนังสือ การใช้ภาษาท่าทาง (Non Verbal Communication) ก็เป็นการใช้สื่อที่ได้รับผลดีมีประสิทธิภาพขึ้น เพราะการสื่อสารในสิ่งแรกคือท่าทาง (บำรุงสุข สีหอรำพี, 2526:175)

6.9.2 ประเภทสื่อสิ่งพิมพ์

สื่อประเภทสิ่งพิมพ์และเอกสารต่างๆ ของโรงเรียน แบ่งลักษณะต่างๆ ได้ดังนี้

1) แผ่นปลิว (leaflets) หรือที่เรียกวันว่าใบปลิว มีลักษณะเป็นเอกสารแผ่นเดียว อาจมีขนาด แตกต่างกัน ตั้งแต่แผ่นยาว ครึ่งแผ่น หรือแผ่นเล็ก ไม่พับ บางครั้งก็เรียกว่า แผ่นประกาศ การทำแผ่นปลิวต้องใช้เทคนิคพิเศษเพื่อจูงใจให้ผู้รับสนใจที่จะอ่านและเมื่ออ่านแล้วเกิดความรู้ความเข้าใจแล้วคล้อยตาม

2) แผ่นพับ (folders) หรือแผ่นปลิวพับ มีลักษณะคล้ายแผ่นปลิวเป็นเอกสารแผ่นเดียวแต่พับให้เป็นรูปต่างๆ อาจพับสอง พับสาม พับสี่ ออกแบบ จัดหน้าให้ดึงดูดความสนใจมากไม่เย็บกลางเล่ม บางที่ก็เรียกว่า แผ่นปลิวพับ

3) หนังสือเผยแพร่เล่มเล็กๆ (pamphlets) เป็นหนังสือเล่มเล็กๆ คล้ายกับแผ่นพับ (folders) มีหน้ามากกว่าแผ่นพับ แต่มักมีจำนวนหน้าไม่เกิน 10 หน้า เป็นหนังสือเล่มเล็กบางๆ และมักจะเย็บกลางเล่ม

4) เอกสารแนะนำประกอบ (brochures) เป็นหนังสืออีกเล่มหนึ่งคล้าย pamphlets แต่มีลักษณะของการอธิบายรายละเอียด เป็นคู่มือของสิ่งของ วิธีการหรือเรื่องราวเกี่ยวกับโรงเรียน กิจกรรมต่างๆ มากกว่าการแนะนำอาศัย

5) หนังสือเรียน (circular letters) เป็นจดหมายเหตุจากต้นต่อข่าว เพื่อแจ้งไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยใช้พิมพ์แผ่นเดียวเป็นการประหยดแล้วเวียนกันอ่านหรือรับทราบ แต่ปัจจุบันการพิมพ์สะดวกก็มักพิมพ์จดหมายเรียนนี้แจก จึงมีลักษณะเป็นแผ่นปลิวไป

6) จดหมายติดต่อ (correspondence) เป็นหนังสือหรือจดหมายโต้ตอบ ติดต่อสอบถาม ฯลฯ หรือเป็นจดหมายถึงพนักงาน คนงาน หุ้นส่วน ผู้ร่วมงาน

7) หนังสือพิมพ์กำแพง (wall street journal wall newspaper) มักจัดทำแผ่นป้ายขนาดใหญ่ เย็บหน้าว่าที่มีรายละเอียดค่อนข้างมาก เย็บตัวหนังสือที่มีขนาดสูง ตั้งแต่ 2 นิ้วฟุตขึ้นไป มีข่าวประกาศอะไร ก็นำมาเขียนให้คนอ่านอ่าน มีพาดหัวข่าวคล้ายกับหนังสือพิมพ์ขนาดใหญ่

8) บทความสารคดี (features) เป็นเอกสารที่ไม่อยู่ในรูปข่าวและก็ไม่เป็นเรื่องทางวิชาการ แต่อาจเป็นเรื่องหลังข่าวหรือบทความที่เขียนให้อ่านง่ายและสนุก

9) เอกสารเผยแพร่ (bulletin) หมายถึง หนังสือของโรงเรียนที่พิมพ์ออกเผยแพร่เกี่ยวกับเรื่องราวกิจกรรมทั่วๆ ไป ของโรงเรียนหรือเรื่องอื่นๆ ทั่วไป

10) หนังสือต่างๆ (books) เป็นเอกสารที่จัดทำเป็นเล่มหนังสือทั่วๆ ไป เพื่อรายงานกิจกรรมก้าวหน้าโรงเรียนหรืออื่นๆ

11) หนังสือเล่มเล็ก หรือ จุลสาร (booklets) เป็นแบบลักษณะของหนังสือที่ทำให้มีขนาดเล็ก หนาประมาณ 2-20 หน้า เพื่อสะดวกในการถือหรือค้น หรือเพื่อให้ดึงดูดความสนใจ แบลก ฯลฯ

12) แผ่นโฆษณา (poster) เป็นแผ่นแจ้งข่าวอย่างๆ เป็นการกระตุ้นให้สนใจ เดือนความทรงจำให้เข้าประชุมหรือไปร่วมรายการต่างๆ ไม่นิยมเขียนรายละเอียดมาก ความมีลักษณะเมื่อคนพึงผ่านไปก็สามารถอ่านเข้าใจข้อความทั้งหมดจากทำด้วยกระดาษ ไม้อัดหรือผ้าตามลักษณะที่ต้องการ

13) หนังสือพิมพ์ฉบับพิเศษ (newspaper supplement) เป็นวิธีการที่โรงเรียนจัดขอหน้าพิเศษของหนังสือพิมพ์ อาจเป็น 1-2 หน้า หรือห้ามเล่มหรือเป็นใบแรก หรือหนังสือพิมพ์แทรก เป็นฉบับพิเศษ (sunday supplement) เพื่อเผยแพร่กิจกรรมของโรงเรียน

14) หนังสือพิมพ์ (newspaper) หนังสือพิมพ์เป็นสื่อมวลชนที่รวบรวม และบรรจุไว้ด้วยข่าว บทความ การวิจารณ์ ภาพข่าวการ์ตูน สารคดี นอกจากนี้ยังเป็นเครื่องมือที่ทรงอิทธิพลในการสร้างกระแสประชามติได้อีกด้วย

15) หนังสือภาพ (photo books) เป็นหนังสือที่ส่วนมากเป็นภาพเพื่อธิบายเรื่อง อาจมีคำอธิบายบ้างเล็กน้อย ส่วนมากเป็นภาพ ควรให้เป็นภาพที่มีคุณภาพดีและพิมพ์อย่างดี

16) นิตยสาร (journals) เป็นหนังสือที่ออกประจำของโรงเรียนอาจเป็นรายเดือน ราย 2-3 เดือน เป็นการเสนอข่าวความเคลื่อนไหว ความก้าวหน้า วิชาการ ในสาขาวิชาติดตามประกาศต่างๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มักจะมีลักษณะเป็นรูปเล่มกระหัดและทบทวนกิจกรรมที่ผ่านมา

17) หนังสือคู่มือ (handbooks) เป็นหนังสือคู่มือในการปฏิบัติงานของ พนักงาน เจ้าหน้าที่ ข้าราชการแล้วแต่ลักษณะงาน อาจมีเรื่องเกี่ยวกับระเบียบ วิธีการปฏิบัติงานหรือรายละเอียดเกี่ยวกับเครื่องมือหรือสิ่งที่จะต้องปฏิบัติ

18) แฟ้มหรือหนังสือคู่มือสำหรับแจกผู้สื่อข่าว (press kits) คือ การจัดทำแฟ้มขนาดกะทัดรัด เพื่อใส่รายละเอียดข่าวต่างๆ เกี่ยวกับโรงเรียน เพื่อให้สื่อมวลชน นักหนังสือพิมพ์ได้นำไปเผยแพร่ ซึ่งผู้รับผิดชอบงานด้านนี้จะต้องติดตามศึกษาข้อมูลข่าวสารให้กันสมัยอยู่ตลอดเวลา

19) หนังสือรายงานประจำปี เป็นหนังสือรายงานหรือสรุปผลงานในรอบปีที่ໄจัดปฎิบัติมากว่าได้ทำอะไรไปบ้าง มีความก้าวหน้าหรือมีข้อแนะนำ ข้อสังเกตอย่างไรบ้าง

20) สมุดรายนามชื่อผู้ใช้โทรศัพท์ เป็นแหล่งรวมรายชื่อบุคคลที่มีความสำคัญพอสมควรของโรงเรียน โดยเรียงไว้เป็นหมวดหมู่ มีที่อยู่และหมายเลขโทรศัพท์ไว้พร้อม เพื่อสะดวกในการติดต่อสื่อสาร (สุชาวดี สุกโตฉะ, 2524:39-42)

6.9.3 ประเภทภาพและเสียง

สื่อประเภทภาพและเสียง เป็นการใช้สื่อสารเกี่ยวกับสอดทัศน์ปกรณ์ ได้แก่

1) **วิทยุกระจายเสียง (radio)** เป็นอุปกรณ์การประชาสัมพันธ์ที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย เพราะรับฟังได้ทุกหนทุกแห่ง ระยะทางไม่เป็นอุปสรรคในการกระจายเสียง นอกจากนี้ยังมีชีวิตชีวามากกว่าอ่านหนังสือ และส่งข่าวสารได้ทุกชนิด

2) **โทรทัศน์ (television)** ในปัจจุบันโทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนที่มีความสำคัญยิ่งในการทันเหตุความคิดและพฤติกรรมของคน นับเป็นคู่แข่งที่สำคัญของวิทยุ เพราะนอกจากจะมีเสียง แล้วยังมีภาพเหมือนจริงทั้งสีและขาวดำด้วย

3) **ภาพถ่ายกิจกรรม (press illustrations)** ภาพทุกชนิดเป็นสื่อประชาสัมพันธ์ได้ดี เพราะภาพสามารถถ่ายดูได้สายตา และให้ความประทับใจมากกว่าหนังสือ ซึ่งมีหลายลักษณะ เช่น ภาพนิ่ง ภาพโพสต์อิฟ ภาพล้อ เป็นต้น ส่วนใหญ่ในการเผยแพร่ความคิดเห็นหรืออนโนนษายังมักใช้ภาพประกอบคำอธิบายมากกว่าเป็นแต่เพียงตัวหนังสืออย่างเดียว

4) **ภาพยนตร์ (film)** เป็นสื่อที่สำคัญยิ่งอีกชนิดหนึ่งที่ให้ทั้งความรู้และความบันเทิงไปในตัวเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์อาจใช้ภาพยนตร์เผยแพร่ความคิดเห็นหรือกิจกรรมที่ต้องการเผยแพร่ได้เกือบทุกอย่าง

5) **กระจองฉายและภาพยนตร์ตัด (slide and film strips)** มีลักษณะคล้ายภาพยนตร์ แต่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายมากนัก แต่จะต้องมีผู้อธิบายประกอบ นำมาใช้ประกอบการแสดงปาฐกถาได้เป็นอย่างดี แต่ถ้านานเกินไปผู้ดูอาจเบื่อได้ เพราะเป็นภาพนิ่งที่ไม่มีชีวิตชีวามากนัก

นอกจากนี้ยังมีอุปกรณ์ทางสอดทัศน์อื่นๆ อีกหลายอย่าง เช่น เครื่องบันทึกเสียง เครื่องจ่ายข้ามศีรษะ แผ่นเสียง เป็นต้น ซึ่งการใช้สื่อเหล่านี้ยังอยู่กับลักษณะของงานประชาสัมพันธ์ที่ต้องการเผยแพร่ (สุชาวดี สุกโตะะ, เพิ่งอ้างถึง: 42-43)

6.9.4 ประเภทกิจกรรม ในที่นี้จัดกิจกรรมแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

6.9.4.1 กิจกรรมต่างๆ ของนักเรียน

6.9.4.2 กิจกรรมในโอกาสพิเศษและบริการพิเศษของโรงเรียน

6.9.4.1 กิจกรรมต่างๆ ของนักเรียน การจัดกิจกรรมสำหรับนักเรียน ซึ่งถือเป็นกิจกรรมนอกหลักสูตร เสริมหลักสูตร เสริมพัฒนาการของเด็ก เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและประชาชน ดังนั้น บทบาทของกิจกรรมนักเรียนและหนทางที่โรงเรียนจะใช้งานที่เกี่ยวกับนักเรียนเป็นเครื่องติดต่อประชาสัมพันธ์กับประชาชนมีหลายทาง เช่น

(1) ข่าวเกี่ยวกับการเรียนดีของนักเรียนจนมีชื่อประกาศในการแข่งขันทางวิชาการดีเด่นของนักเรียน ช่วยประชาสัมพันธ์ได้มาก

(2) ข่าวการเล่นกีฬาเก่ง มีความสุภาพในการเล่นและการเชียร์กีฬาช่วยประชาสัมพันธ์ได้ เช่นเดียวกัน

(3) วงศดตีของโรงเรียน วารสารชื่อนักเรียนช่วยกันจัดทำออกไปถึงมือประชาชน กิจกรรมสมโภต หรือชุมนุมหรือกลุ่มต่างๆ ของนักเรียนล้วนช่วยประชาสัมพันธ์ให้แก่โรงเรียนทั้งสิ้น

นอกจากนี้สิ่งที่โรงเรียนน่าจะพิจารณาจัดทำเพื่อประชาสัมพันธ์โรงเรียนและเป็นการให้การศึกษา และให้ประสบการณ์พิเศษแก่นักเรียนไปในตัวก็คือ

(1) การแข่งขันและการประกวด(Contests) การแข่งขันกีฬาและกีฬาเป็นกิจกรรมที่ประชาชนส่วนใหญ่นิยมที่สุด นอกจากนี้มีการโถัวที การอภิปราย การประกวดกิจกรรมเกี่ยวกับคหกรรมศาสตร์ การประกวดทางศิลปะ และการแสดงงานฝีมือต่างๆ ของนักเรียน ถ้าสิ่งเหล่านี้มีการโฆษณาดี ประชาชนก็คงมาร่วมสนุกด้วยเป็นจำนวนมาก

(2) การแสดงละครและดนตรี (Entertainments) เป็นการแสดงที่ประชาชนสนใจ ขณะเดียวกัน เป็นการฝึกหัดให้นักเรียนรู้จักใช้ภาษาที่ถูกต้อง ฝึกหัดให้กล้าแสดงต่อหน้าประชาชนจำนวนมาก และฝึกความเป็นผู้นำไปในตัว ฝึกการกำกับเสียง แสง และการตกแต่งเวทีโดยนักเรียนเอง เปิดโอกาสให้รู้จักประยุกต์ความรู้ทางวิชาวิทยาศาสตร์ สถาปัตยกรรม และศิลป์

(3) งานสังคม (Social affairs) การจัดงานเลี้ยงอาหารที่โรงเรียน ในโอกาสต่างๆ โดยเชิญผู้ปกครองและแขกผู้มีเกียรติมาร่วมด้วย การจัดรำวง และฟ้อนรำ ประกอบงาน นอกจากเป็นการหารายได้บำรุงโรงเรียนและประชาสัมพันธ์ให้โรงเรียนแล้ว ยังเป็นการฝึกหัดนักเรียนให้รู้จักเข้าสังคม และจัดงานสังคม

(4) การออกวารสารของนักเรียน (Student publications) เป็นสิ่งที่ควรส่งเสริม เพราะนอกจากเปิดโอกาสให้นักเรียนหัดเขียนและรู้จักแสดงความคิดเห็นอย่างสุภาพและเหมาะสมยังช่วยส่งเสริมชื่อเสียงของโรงเรียน ช่วยประชาสัมพันธ์ได้มากอย่างไรก็ตาม โรงเรียนควรระวังข้อความและการดำเนินการมิให้ขัดต่อกฎหมาย ศีลธรรม และวัฒนธรรม ระวังอย่าให้วารสาร ซึ่งเป็นเครื่องมือส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ลายเป็นนาม ประลองความและเผยแพร่ความไม่ดีต่างๆ วารสารมีประโยชน์แต่ก็มีโทษหากเมื่อคน ผู้บริหาร ที่ดีควรใจกว้างพอที่จะสนับสนุน และมีความสามารถพอกที่จะดูแลบริหารให้กิจการอยู่ภายในขอบเขตที่ดีงาม

นอกจากการสารรายงานแล้ว อาจจะมีหนังสืออนุสรณ์ในโอกาสต่างๆ เช่น วันเกิดโรงเรียน วันรับประกาศนียบัตร และอนุสรณ์ประจำรุ่น ซึ่งควรส่งเสริมเช่นเดียวกัน

ยังมีหนังสืออึกประเกทหนึ่งที่ไม่จัดเป็นวารสารหรือ หนังสืออนุสรณ์ คือ หนังสือคู่มือนักเรียน ซึ่งจัดทำขึ้นโดยคณะกรรมการนักเรียนร่วมกัน เพื่อแนะนำโรงเรียน แนะนำครูใหญ่ ครูผู้อุปการะโรงเรียน คณะกรรมการนักเรียนและชี้แจงปัจจัยของโรงเรียน ตลอดจนระเบียบ ข้อบังคับและคำแนะนำที่จะเป็นประโยชน์กับนักเรียน ครูผู้ปกครองและประชาชนทั่วไป

ในด้านโรงเรียนอาจจัดทำวารสารของโรงเรียนอย่างเป็นทางการ อาจจัดทำ คู่มือครู คู่มือผู้ปกครอง คู่มืองานประชาสัมพันธ์โรงเรียนตลอดจนระเบียบต่างๆ ของโรงเรียน ให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และประชาชนได้รู้จักโรงเรียนด้วยก็ได้ หรือจะทำเป็นวารสาร เพื่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองขึ้นก็จะมีประโยชน์ในการสร้างความเข้าใจ ที่ดีระหว่างบ้านกับโรงเรียน

(5) สโมสรหรือชุมชนต่างๆ ของนักเรียน (Clubs and societies) โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้นักเรียนจัดตั้งชุมชนต่างๆ เช่น ชุมชนยุวพุทธ ชุมชนภาษาไทย ชุมชนดูดี ชุมชนการบริหาร ชุมชนวัฒนธรรมไทย สโมสรเพื่อการศึกษา วรรณคดีสมอสร หรือสมอสรอย่างอื่น เพื่อให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์โดยจัดครุประชุมชุมชนต่างๆ ในฐานะที่ปรึกษาชุมชนละ 1 คน และโรงเรียนให้ความช่วยเหลือและความสะดวกตามสมควร

(6) สมาคมนักเรียน (Student council) ควรให้นักเรียนจัดตั้งสภานักเรียนเพื่อให้มีส่วนปักครองกันเอง (Student government) ตามวิธีการแบบประชาธิปไตย อาจขอให้ครูบางคน มาร่วมด้วยในฐานที่ปรึกษาได้ หากการดำเนินงานเรียบร้อย สถาณี้จะช่วย แก้ปัญหาเด็กเกเร และการชุมชนที่ไม่สมควรได้มาก ทำให้โรงเรียนไม่เสื่อมเสียซึ่งก็เป็นการ ประชาสัมพันธ์ไปในตัว

(7) การประชุมนักเรียน (Assembly programs) โรงเรียนควรมีการ ประชุมฝึกอบรมและให้ความรู้แก่นักเรียนเป็นประจำอย่างน้อยเดือนละครั้ง แต่ไม่ควรให้เป็น การประชุมเพื่อแจ้งข้อราชการ ควรให้เป็นการประชุมอบรมจรรยาบรรณทางวัฒนธรรมและปัญญา ให้ความรู้พิเศษ โรงเรียนอาจเชิญครูที่เป็นนักพูดผลัดเปลี่ยนกันมาพูดในเรื่องต่างๆ บ้าง เเละเรื่อง วรรณคดีไทยให้นักเรียนฟังบ้าง อาจเชิญผู้ปกครองนักเรียนบางคนมาบรรยายให้ความรู้บ้าง สุดแล้วแต่โอกาสและความเหมาะสมในโอกาส เช่นนี้ ควรให้นักเรียนมีโอกาสซักถามข้อข้องใจต่างๆ ได้ด้วย โดยครูใหญ่และครูที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ตอบชี้แจง

(8) การท่องเที่ยว (Sightseeing tours) เป็นสิ่งที่โรงเรียนควรจัดให้ นักเรียนเป็นครั้งคราวอย่างน้อยปีละครั้ง การได้เดินทางไปเยี่ดหูเปิดตา ทำให้นักเรียนมีประสบการณ์ กว้างและมีโอกาสสังคมกับเพื่อนนักเรียนและคณะครูอย่างเป็นกันเองในระหว่างเดินทาง นอกจากนี้ประชาชนต่างท้องถิ่นก็มีโอกาสสัมผัสระบบท่างๆ

(9) พิธีรับประกาศนียบัตร (Commencement programs)

เป็นความจำเป็นที่โรงเรียนควรจัดทำเป็นประจำทุกต้นปีการศึกษา เพื่อแจ้งรางวัลเรียนดีรางวัลความสามารถพิเศษ และประกาศนียบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาปีสุดท้ายของโรงเรียน เป็นการให้เกียรติดี เป็นการพนประปักดิ์ของครูและแขกผู้มีเกียรติที่รับเชิญให้มาร่วมงาน ตอนค่าอาจมีงานรื่นเริงประกอบด้วยพอสมควรก็ได้ ในการนี้ครูให้นักเรียนร่วมจัดงานด้วย ความมีป้าฐานภาพิเศษจากคนเด่นในรอบปี ซึ่งอาจเป็นศิษย์เก่าผู้มีชื่อเสียง เพื่อกระตุ้น (motivation) นักเรียนปัจจุบันให้พยายามสร้างชื่อเสียงให้โรงเรียนไปในตัว

กิจกรรมทั้ง 9 ประการดังกล่าวแล้ว ไม่ควรเป็นกิจกรรมเพื่อบริบบังคับหรือขอเงินมาบำรุงโรงเรียน แต่มุ่งในด้านประชาสัมพันธ์จะได้ผล การจัดกิจกรรมใดๆ โดยมุ่งหาเงินบำรุงโรงเรียนเพียงอย่างเดียว จะทำให้คนขายน้ำและเกลียดโรงเรียนมากกว่าจะรักโรงเรียน (นพพงษ์ บุญจิตรดุลย์, 2530:29-36)

6.9.4.2 กิจกรรมในโอกาสพิเศษและบริการต่าง ๆ ของโรงเรียน ได้แก่

(1) การให้สัมภาษณ์เชิง แหล่งข่าวต่อสื่อมวลชน ทั้งหนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรศัพท์ (Press Interview หรือ Press Conference) ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของการให้สัมภาษณ์ หรือจัดแหล่งข่าวกรณีต่างๆ ที่สำคัญเป็นที่สนใจและมีความสำคัญต่อการพัฒนาปรับปรุง หรือการเคลื่อนไหวของโรงเรียน

(2) การจัดนิทรรศการ (Exhibition) เป็นการจัดแสดงเพื่อให้ข่าวสารและความรู้ซึ่งอาจจะมีทั้งภาพถ่าย ภารบรรยาย การโฆษณา แผ่นภาพ แผ่นสกิ๊ต และรูปภาพตลอดจนของจริงต่างๆ ตามความจำเป็นหรืออาจจะอยู่ในรูปของการแสดงผลงาน หรือความก้าวหน้าของโรงเรียนในโอกาสต่างๆ เช่น วันสถาปนาโรงเรียน วันสำคัญต่างๆ เป็นต้น

(3) การจัดงานเลี้ยงเพื่อเผยแพร่ (Press Parties) มักจะจัดขึ้นเพื่อแสดงความขอบคุณในความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้องหรือเพื่อเชิญวัตถุประสงค์ความสำคัญ ความจำเป็นของโครงการหรือแผนงานที่จะต้องจัดทำขึ้นต่อไป เป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่เกี่ยวข้องที่มีความเป็นกันเองอย่างมาก และมักจะเกี่ยวข้องกับการเลี้ยงกลางวัน หรืออาหารเย็นไปพร้อมกันด้วย

(4) การจัดปฐมทัศน์ให้หนังสือพิมพ์ (Press previews) เป็นการจัดการแสดงให้บรรดาสื่อมวลชนได้ทราบได้เห็นล่วงหน้า เพื่อให้ได้ข่าวสารไปล่วงหน้า และจะได้นำไปทำข่าวสารหรือสารคดีเผยแพร่ต่อไป

(5) จัดบริการอ่านวิเคราะห์ความสำคัญของหนังสือพิมพ์ (Press Enquiries) คือให้ความละเอียดแก่สื่อมวลชนทั้งในรูปที่มาติดต่อด้วยตนเอง โทรศัพท์มา หรือเขียนจดหมายมาทาง ซึ่งงานนี้จะต้องเตรียมบุคลากรและข้อมูลไว้ให้พร้อมและทันสมัยเสมอ

(6) การจัดตู้หรือกล่องรับความเห็น (Suggestion Box) เพื่อรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะ คำติชม คำวิจารณ์ต่างๆ ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนซึ่งอาจจะมีคุณค่าอยู่ในการปรับปรุงโรงเรียน และถ้าเป็นเรื่องของความเข้าใจผิดต่อโรงเรียนหรือด้วยบุคลากรใดบุคลากรหนึ่งก็ควรจะได้ให้ความสนใจ และหาทางปรับปรุงแก้ไขโดยรับผิดชอบ แต่ทั้งนี้ผู้รับผิดชอบจะต้องมีการพิจารณาอย่างรอบคอบ และเป็นธรรมกับผู้ที่แสดงความคิดเห็นเหล่านั้นด้วย

(7) การจัดสวัสดิการการทำงาน ได้แก่ แสงสว่างที่เพียงพอ อากาศถ่ายเทสะดวก น้ำดื่ม ดนตรีหรือเพลงให้ฟังช่วงรับประทานอาหาร เงินกู้ดอกเบี้ยต่อเดือน เป็นต้น

(8) บริการพิเศษของโรงเรียน เช่น วันครบรอบจัดตั้งโรงเรียน วันสำคัญของ ชาติ ศาสนา บริการใช้โรงเรียนเป็นสถานจัดงานมงคล (อัปชรครี ปลดปล่อย, 2533:59-61)

6.10 ปัญหาการประชาสัมพันธ์โรงเรียน และแนวทางแก้ปัญหา

6.10.1 ปัญหาการประชาสัมพันธ์โรงเรียน

1) บุคลากรในโรงเรียนขาดความรู้ความเข้าใจในงานประชาสัมพันธ์ ซึ่งอาจรวมถึงครูที่มีหน้าที่เป็นประชาสัมพันธ์โรงเรียน และคณบดีที่ไม่ได้ให้งานประชาสัมพันธ์ไม่สำเร็จเท่าที่ควร

2) ผู้บริหาร ครู นักเรียน บุคลากรของโรงเรียนฝ่ายอื่นๆ ไม่ตระหนักรถึงความสำคัญของการประชาสัมพันธ์ มองข้ามสิ่งเหล่านี้ไป ไม่สนใจเกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของผู้รับสารหรือส่งสารทำให้การประชาสัมพันธ์โรงเรียนล้มเหลว

3) ผู้ที่ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์โรงเรียนมีงานที่ได้รับมอบหมายมากเกินไป จนไม่อาจทุ่มเทให้กับงานประชาสัมพันธ์ได้

4) โรงเรียนขาดการจัดเก็บระบบข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากร และสภาพต่างๆ ของชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ จึงมิอาจนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการประชาสัมพันธ์ได้

5) โรงเรียนขาดแคลนในด้านการเงินและบุคลากร เพื่อนำมาจัดกิจกรรมส่งเสริมการประชาสัมพันธ์โรงเรียน

6) โรงเรียนขาดเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการที่ใช้ในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ และวัสดุอุปกรณ์ ที่มีอยู่ก็ไม่ดีและไม่เพียงพอ

7) โรงเรียนขาดการประสานงานที่ดีและขาดการติดตามงานประชาสัมพันธ์ กับผู้ปกครองและประชาชน ในการร่วมมือจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน

8) นโยบายและเป้าหมาย ในด้านการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน ไม่ชัดเจน

9) โรงเรียนไม่ได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งบริการทางด้านการประชาสัมพันธ์ เช่น สถานีวิทยุ หนังสือพิมพ์ วารสาร เป็นต้น

10) สมาคมผู้ปกครองและครูไม่ประสบผลสำเร็จในเรื่องการประชาสัมพันธ์ เพื่อรวมกิจかけด้วยตุ่นประสงค์ การดำเนินงานที่เน้นอน นายกสมาคมไม่มีความเป็นผู้นำ ครุ่นไม่เห็นความสำคัญ ครุ่นทัศนคติที่ไม่ดีต่อสมาคม

11) หัวหน้างานประชาสัมพันธ์ ไม่กล้าดำเนินงาน เพราะเกรงกลัวผู้อ้วน หรือความผิดพลาดจนเกินไป

12) ข้อบกพร่องของคณะกรรมการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ที่ขาดความกระตือรือร้นที่จะทำงาน ไม่มีสมรรถภาพ เกียจคร้าน ล่าช้า มาทำงานสาย ความประพฤติไม่เหมาะสม หยาบคาย ก้าวร้าว ขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ขาดจรรยาบรรณในหน้าที่การทำงาน ขาดระเบียบวินัย ฯลฯ

13) ขาดการประเมินผลการประชาสัมพันธ์โรงเรียนเพื่อนำมาข้อมูล แก้ไขข้อบกพร่องต่อไป

6.10.2 แนวทางแก้ปัญหาการประชาสัมพันธ์โรงเรียน

1) ควรมีการกำหนดนโยบาย การประชาสัมพันธ์โดยผู้บริหาร และครู อาจารย์ร่วมกันกำหนด

2) ในกรณีสุรา หรือแต่งตั้งผู้ดูแลรับผิดชอบ หัวหน้างานประชาสัมพันธ์ ควรเลือกผู้มีความรู้และคุณสมบัติในการปฏิบัติงาน ไม่มอบหมายงานอื่นมากจนทำให้มีเวลา ปฏิบัติงานด้านประชาสัมพันธ์ได้เต็มที่

3) ผู้บริหารควรให้การสนับสนุน อ่านวิถีความสะดวก และจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความรวดเร็ว และคล่องตัว

4) ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่จะสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรในโรงเรียนให้มากขึ้นกว่าเดิม

5) ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีการบริการ และอ่านวิถีความสะดวกให้แก่นักเรียน ศิษย์เก่า ผู้ปกครอง ชุมชนที่มาขอรับบริการต่างๆ จากโรงเรียน

6) ผู้บริหารควรมีการติดต่อให้ผู้ปกครอง หรือประชาชนในชุมชน ที่มีคุณวุฒิ มีความสามารถพิเศษมาเป็นวิทยากร หรือมีส่วนช่วยเหลือโรงเรียนในด้านการจัดการศึกษา

7) ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ผู้ปักครอง ชุมชน ได้ร่วมสังสรรค์กับครู และมาร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ในโอกาสพิเศษต่างๆ

8) ผู้บริหารควรให้การส่งเสริมนักเรียน ให้พัฒนาทักษะ ความสามารถ มีระเบียบวินัยรับผิดชอบต่อสังคม มีผลงานด้านวิชาการ และกิจกรรมต่างๆ เพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงของนักเรียนและโรงเรียน

9) ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียน ถึงผู้ปักครองชุมชนในรูปแบบต่างๆ ที่เหมาะสม และทันเหตุการณ์ เช่น วารสาร เอกสาร หรือภาพกิจกรรมข่าว บทความทางหนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ เป็นต้น

10) โรงเรียนควรประเมินผลการประชาสัมพันธ์โรงเรียนจากกลุ่ม ประชาชนดีที่กำลังจะจากโรงเรียนไป ได้แก่ นักเรียนที่สำเร็จการศึกษา หรือคณาจารย์ล่าออก ผู้เกย์ยืนอายุ ผู้มาเยือนชมโรงเรียน (อัปชรครี ปลดปล่อยฯ, อ้างถึงแล้ว :250-265; วิรช ลภิรัตนกุล, 2526:216; ชม ภูมิภาค, 2516:278)

● ● ● ๔๔๔ ● ● ●